

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 23.10.2025

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

Kahverengi kokarca (*Halyomorpha halys*), anavatanı Asya olan, istilacı özellikler taşıyan ve özellikle meyve – sebze üretimi üzerinde ciddi zararlar oluşturan bir tarımsal zarardır. 1990'lı yıllarda Amerika'da, 2000'li yıllarda Avrupa'da yaygınlaşmış; Türkiye'de ise ilk kez 2017 yılında Artvin ve İstanbul çevresinde tespit edilmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın açıklamalarına göre bu tür, fındık, elma, armut, şeftali, narenciye, domates, biber ve mısır gibi birçok stratejik üründe kalite ve verim kayıplarına neden olmaktadır.

Kahverengi kokarca hem tarımsal zarara hem de insan yerleşimlerinde ciddi rahatsızlıklara yol açabilmektedir. Özellikle sonbaharda ev, depo, okul, sağlık tesisi gibi yapıların içine girerek barınan bu böcek, koku yayma özelliği nedeniyle halk sağlığını ve yaşam konforunu da olumsuz etkileyebilmektedir.

2024 yılı sonu ve 2025 yılı başında, Güney Gazetesinde, İmece Gazetesinde haberleştirilen ve Yüksel Haber sitesinde Hediye EROĞLU'nun imzasıyla yayınlanan haberde Mersin'de kahverengi kokarca alarmı verildiğine dair bilgiler yaygınlaşmıştır. Mersin İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün konuya ilişkin takip başlattığı ve bazı bölgelerde tuzaklama ve gözlem çalışmaları yaptığı iddia edilmiştir. Ancak konunun resmi verilere dayalı durumu, ilçelere göre yayılım haritası, popülasyon yoğunluğu, zararın tarımsal ölçekteki etkisi, alınan önlemler ve uygulanan pestisitlerin türleri gibi bilgiler kamuoyuna açık biçimde sunulmamıştır.

95886

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

Mersin; tarımsal üretim açısından narenciye, domates, üzüm, zeytin, muz gibi yüksek katma değerli ürünlerin üretim merkezidir. Bu ürünlerin tamamı kahverengi kokarcanın potansiyel hedefleri arasındadır. Ayrıca bölge, örtü altı üretim açısından Türkiye'nin önemli merkezlerinden biridir. Bu nedenle söz konusu zararlının Mersin'deki varlığı, sadece yerel değil, ulusal tarımsal ekonomi açısından da kritik bir risk taşımaktadır.

Öte yandan kahverengi kokarca ile mücadelede geç kalındığında hem kimyasal mücadele maliyetlerinin arttığı hem de biyolojik çeşitliliğin zarar gördüğü bilimsel literatürle sabittir. Avrupa Birliği ülkelerinde bu zararlıya karşı entegre zararlı yönetimi temel alınmakta, biyolojik mücadele yöntemleri teşvik edilmektedir. Türkiye'nin bu konuda nasıl bir strateji izlediği, hangi bölgelerde hangi sonuçlara ulaşıldığı kamuoyunca bilinmemektedir.

Tüm bu nedenlerle, Mersin özelinde kahverengi kokarca ile ilgili tespitler, mücadele yöntemleri, halk sağlığı etkileri, çiftçi bilgilendirme faaliyetleri ve kurumsal koordinasyon mekanizmaları hakkında bilgi edinilmesi ve kamuoyuna şeffaf biçimde sunulması gerekmektedir

Bu bağlamda;

1. 2024 ve 2025 yılları itibarıyla Mersin ili genelinde kahverengi kokarca (*Halyomorpha halys*) zararlısının tespiti yapılmış mıdır? Yapıldıysa, hangi ilçelerde, ne yoğunlukta ve hangi bitki türlerinde görülmüştür?
2. Mersin'de bu zararlıya karşı il ve ilçe tarım müdürlükleri tarafından tuzaklama, popülasyon takibi veya biyolojik mücadele uygulamaları yapılmış mıdır? Yapıldıysa, hangi yöntemlerle ve ne kapsamda yürütülmüştür?
3. Kahverengi kokarcanın zarar verdiği tarım ürünleriyle ilgili olarak Mersin'de 2024 ve 2025 sezonlarında oluşan verim ve kalite kayıpları belirlenmiş midir? Çiftçilerin uğradığı zarar hakkında bir ekonomik etki analizi yapılmış mıdır?
4. Mersin'de bu zararlı nedeniyle oluşan zararlar Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) kapsamında değerlendirilmiş midir? Çiftçilerin bu konuda destek alabilmeleri için hangi koşullar gereklidir?

35886

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

5. Kahverengi kokarca ile mücadelede kimyasal mücadele dışında biyoteknik veya biyolojik mücadele yöntemlerine dair herhangi bir pilot proje veya yaygınlaştırma faaliyeti yürütülmekte midir?
6. Tarım Bakanlığı'nın bu zararlıya karşı erken uyarı sistemi geliştirme veya mobil uygulama tabanlı bildirim sistemi kurma yönünde bir çalışması bulunmakta mıdır?
7. Mersin'de çiftçilerin, ziraat odalarının veya kooperatiflerin konu hakkında bilgilendirilmesine dönük kaç eğitim veya saha bilgilendirme faaliyeti düzenlenmiştir?